

Asia: VN/30248/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vankeuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit esityksestä

-

Yleiset kommentit esityksen tavoitteista

-

Toiminta vakavissa yhteiskunnallisissa häiriötilanteissa / vankiloiden toiminta

-

Toiminta vakavissa yhteiskunnallisissa häiriötilanteissa / yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpano

-

Vankiloita koskeva sääntely, esim. vankilan alueen määrittely

-

Vankilan osastoja koskeva sääntely / tehostetun valvonnan osastot

-

Vankilan osastoja koskeva sääntely / sopimusosastot

-

Lakia alemmat säädökset ja määräykset

-

Rikosseuraamuslaitoksen valvontatoimivaltuudet

Esitysluonnoksessa on ulkoilua koskevaa sääntelyä vankeuslain ja tutkintavankeuslain osalta, mutta sääntely kohdistuu pääosin vankilassa tai tutkintavankilassa tapahtuvaan ulkoiluun. Sen sijaan epäselväksi jää, miten ulkoilu ja siihen liittyvät turvallisuusjärjestelyt määräytyvät silloin, kun vanki tai tutkintavanki on sijoitettuna esim. valtion mielisairaalaan, esimerkiksi mielentilatutkimuksen tai tahdosta riippumattoman hoidon vuoksi. Tältä osin sääntelyn ja vastuiden selkeyttäminen olisi perusteltua, jotta vangin/tutkintavangin oikeudet, henkilöstön toimivaltuudet ja turvallinen käytännön tulisivat huomioitua.

Rahan ja muiden maksuvälineiden käyttö vankilassa

-

Vankilasta vapautuvan vangin kuljettaminen tahdosta riippumattomaan hoitoon

Tässä kappaleessa kannattaa mainita valtion mielisairaalat hyvinvointialueiden psykiatristen sairaaloiden lisäksi vapautuvan vangin vastaanottavana tahona.

Tässä yhteydessä lisäksi totean yhtyväni tähän näkemykseen: "Lisäksi on epäselvää, minkä viranomaisen tehtävänä on antaa virka-apua ja avustaa kuljetuksen turvallisuudesta huolehtimisessa. Niin poliisia kuin Rikosseuraamuslaitostakin koskeva lainsäädäntö on tällä hetkellä tältä osin puutteellista, minkä vuoksi kuljetuksen turvallisuudesta huolehtimisessa joudutaan tekemään osin keinotekoisia ratkaisuja.

Kuten apulaisoikeusasiamieskin ratkaisussaan totesi, sekä potilaan että muiden henkilöiden turvallisuuden kannalta tilannetta on välttämätöntä selkeyttää."

Koska vastaava tilanne on usein käsillä potilasta siirräessä myös hyvinvointialueen sairaalasta valtion mielisairaalaan, pidän lakiluonnosta tältä osin riittämättömänä:

"31 b §

Tahdosta riippumattomaan hoitoon määrätyn potilaan kuljettaminen hänen vapautuessaan vankeudesta tai tutkintavankeudesta

Hyvinvointialueen virkasuhteinen lääkäri tai Vankiterveydenhuollon yksikön virkasuhteinen lääkäri voi pyytää poliisin tai Rikosseuraamuslaitoksen virka-apua, jos lääkäri katsoo, että virka-apua tarvitaan potilaan turvallisen kuljetuksen toteuttamiseksi kuljetettavan väkivaltaisuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi."

Vastaava mahdollisuus saada poliisin virka-apua kuljetuksen turvaamiseen tulisi ehdottomasti olla myös muiden sairaalasiirtojen yhteydessä, etenkin valtion mielisairaalaan siirrettäessä.

Vangeille myönnettävät poistumisluvat

-

Hoitoon pääsystä ajankohdasta ilmoittaminen

-

Sijoittaminen vankilan ulkopuoliseen laitokseen / aikuiset vangit

-

Sijoittaminen vankilan ulkopuoliseen laitokseen / alle 18-vuotiaat vangit

-

Muut mahdolliset huomiot esitysluonnoksesta

-

Seppänen Allan
Niuvanniemen sairaala